

ВПЛИВ ПОВЕНЕЙ НА ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ЗАКАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ

Селюкова Л.Р., Райко В.Ф.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Останнім часом проблема повеней є однією з найголовніших проблем людства. Ще з давніх часів вона супроводжувала людському суспільству, але за всі ці тисячоліття людина так і не навчилася справлятися з цією стихією і контролювати її, оскільки з кожним роком число жертв і збиток, що наноситься, стає все більше.

Для України рішення цієї проблеми також актуально, оскільки особливо часто спостерігаються катастрофічні паводки на річках Карпат, після яких виникають несприятливі екологічні наслідки в населених пунктах Закарпаття та Прикарпаття. Яскравим прикладом повеней можуть бути снігові та дощові паводки на річках Закарпаття в листопаді 1992 року і грудні 1993-го, восени 1998 року, коли постраждало багато населених пунктів, промислових об'єктів, споруд, не обійшлося і без людських жертв. За статистикою такі повені трапляються в середньому раз на 5-10 років. На розміри наслідків таких паводків впливають, крім природних причин, і антропогенні втручання людини: оранка крутих схилів в гірських районах, де формуються паводки; знищення лісів; створення величезних високогірних лугов; інтенсивна лісоексплуатація; розміщення житлових будинків на шляху гірських потоків, в місцях зсувів і селенебезпечних ділянок.

Але все ж краще попереджати повені, ніж усувати їх наслідки. Для цього по всьому світу вживають заходи зі захисту від повеней. Найефективнішим способом попередження повеней є будівництво водосховищ, так як в ньому затримується надлишок води, що не дає затопити нижчі території. Наприклад, на Західній Україні є Дністровське водосховище. Воно дозволяє виробляти сезонне регулювання стоку Дністра.

Оскільки повені чинять негативний вплив на екосистеми в цілому і пов'язані з діяльністю людини, в майбутньому всі зусилля державних органів і громадськості повинні бути спрямовані на впровадження таких технологій, які повністю і назавжди могли б позбавити людство від цієї проблеми. А так як все активніше забудовуються річкові долини, береги озер і річок, то ще більше зростає і потреба щодо посилення комплексу інженерно-технічних робіт, пов'язаних із захистом від повеней. Тому ця проблема актуальна для фахівців багатьох профілів: від екологів до економістів.

Література:

1. Авакян А. Природні й антропогенні причини повеней/2001, №9 – с.22-27.
2. Авдєєва Т.Н., Істоміна М.Н., Кочарян А.Г., Лебедева І.П. Дослідження генезису сучасних повеней і їх екологічних наслідків // Збірник статей. Безпека енергетичних споруд. - М., 2004. - випуск 12 - с. 436-448.
3. Наймасштабніші повені в Україні за 100 років. URL: <https://fakty.com.ua/ru/ukraine/20180429-najmasshtabnishi-poveni-v-ukrayini-za-100-rokiv/>